

Čeští vědci píší z ciziny: Premiére, změňte reformu

15.7.2009 Lidové noviny str. 5 Domov

PAVLA KUBÁLKOVÁ Akademie věd ČR

PRAHA Změny ve financování výzkumu a vědy a snižování rozpočtu **Akademie věd** působí vědcům vrásy. Čeští badatelé, kteří momentálně žijí a pracují v zahraničí, dnes proto posílají předsedovi české vlády Janu Fischerovi otevřený dopis, ve kterém ho vyzývají k přehodnocení celé **reformy**.

„My, kteří v současné době působíme v zahraničí, shledáváme plánovaný krok vlády jako výraznou komplikaci pro náš návrat zpět do Česka. Obáváme se, že **reforma** povede k úbytku kvalitních vědeckých pracovišť, tedy prostoru, v němž bychom rádi uplatnili mnohaleté zkušenosti získané doma i v zahraničí,“ píší vědci v dopise, který mají LN k dispozici. Pod ním je nyní podepsáno téměř sto českých vědců působících v cizině.

Právě fakt, že by se vědci neměli po svých stážích v zahraničí kam vrátit, je trápí ze všeho nejvíc. Současná podoba **reformy** podle nich povede k trvalému odlivu mozků z České republiky. „Spousta mladých vědců a chytrých lidí už zůstane venku. Nebudou se mít buď kam vrátit, nebo se jim nebude chtít vrátit,“ upřesnila jedna z autorek dopisu Jindřiška Fišerová, která působí jako vědecká pracovnice na univerzitě ve Velké Británii.

Ta také upozorňuje na důvody, proč vědci vůbec do zahraničí odjíždějí. „Bez zahraniční zkušenosti bychom nebyli schopni obstát v konkurenci se světem, pro vědce je to naprostá nutnost a nelze ji nabýt doma, v českých laboratořích.“

Podle další autorky dopisu Zuzany Hořejší z London Research Institute kvůli „nevracení se“ vědců zpět může upadat i celé vysokoškolské vzdělávání a výzkum. „Univerzity nebudou mít dostatek kvalifikovaných lidí jak z **Akademie věd**, tak z řad mladých vědců vracejících se z ciziny,“ varuje. Stejně „postížen“ pak bude i celý aplikovaný výzkum. Noví mladí vědci pak budou odcházet rovnou do ciziny bez úmyslu vrátit se zpátky do Česka. **Reforna** je nutná, ale jinak Proti samotné **reformě** však vědci nejsou. Naopak ji považují za důležitou a žádoucí. Nikoliv však v podobě, ve které ji schválila vláda. „Myslíme si, že jakákoliv **reforna** musí být provedena citlivě, osvěceni a profesionálně a musí jí předcházet diskuse s představiteli vědecké obce,“ vysvětlila Fišerová.

Zásadní změna je nutná hlavně v systému hodnocení vědy a výzkumu a financování té části výzkumu, která má smysl a kde se vložené finance mohou vrátit zpět. Podle českých vědců by se peníze neměly „přelévat“ od kvalitního výzkumu do průměrných aplikací. „Je nutné je vložit jen do kvalitního výzkumu. Musí být přijata opatření, která by vedla k rozvoji vědecké infrastruktury u nás,“ myslí si autorky dopisu.

Vědci píší premiérovi

RNDr. Ivan Hirsch, CSc., vedoucí výzkumu, Institut national de la santé et de la recherche médicale, Francie

Hynek Wichterle, Ph. D., Assistant Professor, Columbia University Medical Center, New York, USA

RNDr. Daniel Floryk, Ph. D., Assistant Professor, MD Anderson Cancer Center, GU Medical Oncology – Research Houston, USA

Dr. Ing. Jiří Zavadil, Assistant Professor of Pathology, New York University School of Medicine, USA

Prof. Jiří Friml, Dr. rer. nat., Ph. D., profesor, VIB Department of Plant Systems Biology, Ghent University, Belgie

MUDr. Jaroslav Jelínek, CSc., Assistant Professor, The University of Texas, MD Anderson Cancer Center, Houston, Texas, USA

Mladí vědci: Mgr. Mirka Uhlířová, Ph. D., vědecký pracovník (Junior Group Leader), University of Cologne, Německo

Mgr. Libor Macůrek, Ph. D., vědecký pracovník (Postdoctoral Research Fellow), University Medical Center Utrecht, Nizozemsko

MUDr. Daniel Elleder, Ph. D., Salk Institute for Biological Studies, California, USA

URL| <http://archiv.newton.cz/ln/2009/07/15/d9763651705273aea8be0b3c8368f439.asp>